

Čína a východní Asie

1.0	Pohled do historie Číny	6
1.1	Císařské dynastie	6
2.0	Cesta k vzniku porcelánu vede do Číny	15
2.1	Jižní seladony	17
2.2	Severní seladony	17
2.3	Bílá keramika	18
2.4	Charakteristika a značení porcelánu vyráběného v „hlavním městě porcelánu“ Ťing-te-čen	19
2.5	Modrobílý porcelán z dynastie Mingů	23
2.6	Ostatní čínská keramika	24
2.7	Tvary a dekorace nádob čínského porcelánu, glazury a barvy ze 17. a 18. století	24
2.8	Glazury a barvy	25
2.9	Dekor na čínském porcelánu	27
2.10	Motivy dekorů	29
2.11	Charakteristika motivů dekorů v různých obdobích	29
2.12	Kaligrafie a její vliv na dekoraci porcelánu v Číně	30
2.13	Vliv malířství na techniky dekorace porcelánu ve městě Ťing-te-čenu v období dynastie Čching	30
3.0	Vliv čínského porcelánu na okolní země	31
4.0	Evropa a čínský porcelán	33

Evropský porcelán

5.0	Evropský porcelán – tvar, sloh a dekor	35
5.1	Antické umění v keramice	35
5.2	Románská a gotická kultura	35
5.3	Renesance, baroko a rokoko	36
5.4	Klasicismus a empir	39
5.5	Secese a moderní umění	39
5.6	Několik slov o zdobení porcelánu	41
5.6.1	Vývoj dekorů	41
5.6.2	Móda a dekor	42
5.7	Techniky ruční malby	43
6.0	Slovní označení sortimentů a jejich částí v oboru ozdobného a užitkového porcelánu	45
6.1	Technické pojmy označující výrobky a jejich části	46
6.2	Základní funkční technické požadavky na porcelánové výrobky	47
6.3	Evropští vynálezci porcelánu	50
6.4	Některé historické druhy porcelánu	50
6.5	Současné druhy porcelánu	51
7.0	Významné evropské manufaktury	54
7.1	Německo	55
7.1.1	Meissen (Míšeň)	55
7.1.2	Fürstenberg	60
7.1.3	Nymphenburg	63
7.1.4	Ludwigsburg	67
7.1.5	Höchst	69
7.1.6	KPM – Berlin (Königliche Porzellan-Manufaktur Berlin)	70
7.2	Durynské, saské a bavorské manufaktury	73
7.3	Velkovýrobci porcelánu v Bavorsku	77
7.4	Francie	79
7.4.1	Vincennes – Sévres	79
7.5	Anglie	81
7.6	Itálie	85
7.7	Dánsko	86
7.8	Rakousko	88
7.9	Nizozemsko	91
7.10	Maďarsko	92
7.11	Rusko	95
7.12	Španělsko	98
7.13	Švédsko	98
7.14	Švýcarsko	98
7.15	Belgie	98
7.16	Další evropské země a jejich porcelánky	98

Český porcelán

8.0	Vznik manufaktur na porcelán v Čechách	99
8.1	První pokusy o výrobu porcelánu v Čechách	100

▲ Figurální plastika ptáka z produkce drážďanské manufaktury, Dresden Porzellan.

8.2	Vývoj porcelánek na našem území	100
8.2.1	Horní Slavkov	100
8.2.2	Kláštepec	101
8.2.3	Březová	102
8.2.4	Stružná	103
8.2.5	Dalovice	103
8.2.6	Chodov	103
8.2.7	Stará Role	104
8.2.8	Loket	104
8.2.9	Praha	105
8.3	Další vlna založených manufaktur	105
8.4	Československý porcelán po roce 1920	112
8.4.1	Malírný porcelán	113
8.4.2	Vznik akciových společností	114
8.5	Vývoj porcelánového průmyslu v Československu po roce 1945	115
8.6	Český porcelán po roce 1990	119

Výroba porcelánu

9.0	Výroba tvrdého porcelánu	131
9.1	Keramické materiály a vlastnosti porcelánu	131
9.2	Postup výroby porcelánu	132
9.2.1	Plastické suroviny (jílovina), především kaoliny	132
9.2.2	Neplastické suroviny	133
9.2.3	Kontrola surovin a receptury porcelánových hmot	133
9.3	Příprava porcelánové hmoty (těsta)	134
9.3.1	Točirenská hmota	134
9.3.2	Lící hmota (lící suspenze)	135
9.3.3	Lisovací hmota	136
9.3.4	Centrální příprava hmot	136
9.4	Tvarování (vytváření) porcelánu	137
9.4.1	Model	137
9.4.2	Hlavní forma	138
9.4.3	Rozmnožovací zařízení a provozní forma	138
9.4.4	Výroba forem z plastů	139
9.5	Techniky tvarování (vytváření) porcelánu	139
9.5.1	Formování	139
9.5.2	Litofánie	139
9.5.3	Vytváření točením	140
9.5.4	Vytváření lisováním	143
9.5.5	Vytváření litím	143
9.5.6	Vytváření figurálního porcelánu	145
9.6	Sušení porcelánových výrobků	146
9.7	Glazury a glazování	147
9.7.1	Fyzikální a chemické vlastnosti glazur	147
9.7.2	Příprava glazur	147
9.7.3	Glazování porcelánu	148
9.8	Pálení porcelánu	149
9.8.1	Pece na výpal porcelánu	150
9.8.2	Palivová základna v průmyslu porcelánu	152
9.8.3	Rychlovýpalová technologie	153
9.8.4	Zakládání výrobků do pecí a pomocné pálicí pomůcky	154
9.9	Dekorování porcelánu	155
9.9.1	Motiv dekoru	156
9.9.2	Pracovní pomůcky malíře	157
9.9.3	Dekorační techniky	157
9.9.4	Malírenská dekorace	157
9.9.5	Dekorace obtisky a sitotiskem	158
9.9.6	Dekorace razítkem	159
9.9.7	Dekorace stříkáním	159
9.10	Dekorační materiály	160
9.10.1	Několik poznámek o chemii keramických barev	161
9.10.2	Příprava keramické barvy ke zdobení porcelánu	161
9.11	Třídění, broušení, balení, expedice	162
10.0	Historické ochranné známky (spodní značky) evropských a českých výrobců porcelánu	163
11.0	Stručný přehled o stavu užitkové keramiky ve světě	165
12.0	Slovník odborných výrazů	167
13.0	Významné sbírky porcelánu a keramiky v Evropě, USA a Číně	171
	Použitá literatura a firemní materiály	172
	Shrnutí	173
	Poděkování	175

▲ Harlekýn, Dresdner Porzellan.